Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

[redacted]

TER BESLISSING

Publieke Gezondheid
Bevolkingsonderzoek en
Medische Ethiek

Opgesteld door

[redacted]

Aan Staatssecretaris JPS Deadline: z.s.m.

nota

Inwerkingtreding Wdkb en overschrijding beroepsrichtlijn

Datum
9 april 2025

Kenmerk
4086931-1081175-PG

Bijlage(n)
0

1. Aanleiding

Op 1 april 2025 is de herziene Wet donorgegevens kunstmatige bevruchting (Wdkb) in werking getreden. De belangrijkste wijziging is dat vanaf dat moment het College donorgegevens kunstmatige bevruchting (Cdkb) centraal kan monitoren dat het sperma van één donor bij maximaal 12 vrouwen kan worden gebruikt. Ter voorbereiding op deze wijziging is het registratiesysteem van het Cdkb aangepast. Hierdoor is duidelijk geworden in hoeveel gevallen er in het verleden sprake is geweest van een overschrijding van de beroepsrichtlijn van maximaal 25 nakomelingen per donor.

2. Geadviseerd besluit

Geadviseerd wordt om akkoord te gaan met de verzending van deze brief naar de Tweede Kamer.

Nota bene: de manier waarop betrokkenen worden geïnformeerd over de overschrijding van de beroepsrichtlijn is door nieuwe juridische inzichten gewijzigd ten opzichte van wat eerder mondeling aan u is toegelicht.

3. Kernpunten

In de brief wordt ingegaan op de nieuwe manier van registreren: voordat een kliniek behandelingen met de geslachtscellen van een donor mag uitvoeren, moet de kliniek eerst bij het Cdkb een 'donorcode' aanvragen. Deze code hoort bij één specifieke donor. Aan deze donorcode kunnen maximaal 12 'moedercodes' worden gekoppeld.
Door het nieuwe registratiesysteem is er inzichtelijk gemaakt in hoeverre er in het verleden sprake is geweest van een overschrijding van de beroepsrichtlijn van het maximumaantal van 25 nakomelingen per donor.
Er zijn 23.941 behandelingen[1] met donorsperma in het register van het Cdkb geregistreerd. Het aantal unieke donoren dat geregistreerd is, is 4684. Hiervan hebben er 85 (1.8%) meer dan 25 nakomelingen. Om verschillende redenen is er sprake geweest van een overschrijding van deze richtlijn.
Alle fertiliteitsklinieken zullen op 1 mei een bericht plaatsen op hun website om betrokkenen te informeren, ook over hoe vouwen en donoren contact kunnen

[1] Met 'geregistreerde behandeling' wordt hier bedoeld een doorgaande zwangerschap. Dit is een zwangerschap van minstens 12 weken. Donorkinderen worden niet geregistreerd in het register van het Cdkb.

opnemen met de kliniek als ze informatie willen over hun persoonlijke situatie. Ook het Cdkb, Fiom en het LIDC zullen informatie plaatsen op hun websites. Donorkinderen die ouder zijn dan 16 jaar kunnen terecht bij het Cdkb voor meer informatie over de overschrijdingen. Dit geldt ook voor donoren.

Klinieken met een BRP-autorisatie zullen de moeders en de donoren ook proactief en persoonlijk benaderen, waarbij rekening wordt gehouden met het recht op het niet weten. Er zijn ook klinieken die geen BRP-autorisatie hebben, waardoor zij de betreffende vrouwen en donoren nu niet proactief persoonlijk kunnen benaderen. U geeft aan dat u het belangrijk vindt dat de klinieken deze autorisatie alsnog aanvragen. U heeft daarover gesproken met SIG gameetdonatie die de klinieken gaat adviseren de BRP-autorisatie aan te vragen. Daarnaast geeft u aan in gesprek te gaan met de instantie waar de klinieken de autorisatie-aanvraag kunnen indienen, om het belang ervan te benadrukken. Het kan een enorme impact hebben voor betrokkenen als zij erachter komen onderdeel te zijn van een groot netwerk aan halfbroers of halfzussen of als donor dat je een groot aantal nakomelingen hebt. Hiervoor kunnen mensen voor ondersteuning terecht bij Fiom.

4. Toelichting

a. Draagvlak politiek
Er is breed draagvlak voor de Wdkb en de recente wijziging dat donorzaad bij maximaal 12 vrouwen mag worden gebruikt. De geconstateerde overtredingen van de beroepsrichtlijn zijn maatschappelijk en politiek gevoelig.

b. Draagvlak maatschappelijk en eenduidige communicatie
Er wordt publiciteit verwacht rondom de bekendmaking van de overschrijdingen van de richtlijn, en over hoe klinieken de betrokkenen daarover gaan informeren. Stichting Donorkind is van mening dat alle betrokkenen bij overschrijdingen van de beroepsrichtlijn proactief geïnformeerd moeten worden, ook de donorkinderen. Dat gevoelen wordt gedeeld, de brief bevat de maatregelen die mogelijk zijn binnen wat praktisch en juridisch mogelijk is.

c. Financiële en personele gevolgen
n.v.t.

d. Juridische aspecten haalbaarheid
In de brief is uiteengezet via welke lijn betrokkenen worden geïnformeerd: namelijk in eerste instantie via algemene info en daarnaast - waar mogelijk - persoonlijk. Dit heeft o.a. te maken met de noodzaak van een autorisatiebesluit m.b.t. de BRP, waarover niet alle klinieken op dit moment beschikken.

e. Afstemming (intern, interdepartementaal en met veldpartijen)
De juridische passages in de brief zijn afgestemd met directie WJZ. De cijfers over de overschrijdingen en bijbehorende tekst zijn afgestemd met het Cdkb. De inhoud waar relevant in de brief is afgestemd met de SIG-gameetdonatie en Fiom. En is er afgestemd met de RvIG.

f. Gevolgen administratieve lasten
n.v.t.

g. Toezeggingen
n.v.t.

h. Fraudetoets
N.v.t.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

a. Motivering
Tot personen herleidbare gegevens zijn onleesbaar gemaakt vanwege de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.